

Center za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje

Zapis sestanka vodstva FE in CZPUVU dne 6. junija 2023, s pričetkom ob 12:00 uri preko Zoom-a

Prisotni: zasl. prof. dr. Peter Glavič, red. prof. dr. Sebastijan Seme, red. prof. dr. Jurij Avsec, doc. dr. Brigita Ferčec, izr. prof. dr. Lučka Lorber, zasl. dr. Darja Piciga

Opravičeno odsotni: red. prof. Jožica Knez Riedl, red. prof. dr. Marjeta Ciglencečki.

Dnevni red:

- 1. Predstavitve Fakultete za energetiko, dekan red. prof. dr. Sebastijan Seme**
- 2. Predstavitve aktivnosti CZPUVU UM, zasl. prof. dr. Peter Glavič**
- 3. Trajnostna oskrba z energijo, red. prof. dr. Jurij Avsec**
- 4. Medgeneracijsko sodelovanje, izr. prof. dr. Lučka Lorber**
- 5. Pobude**

Zasl. prof. dr. Peter Glavič pozdravi navzoče in preda besedo dekanu, red. prof. dr. Sebastijanu Seme.

k tč1)

Dekan, red. prof. dr. Sebastijan Seme predstavi Fakulteto za energetiko in pove slednje:

- 2007/2008 začetek izvajanja študijskih programov;
- študijski programi se izvajajo na dveh lokacijah, Krško (sedež – staro mestno jedro) in Velenje; neposredno vpisanih je 200 študentov (polovico na lokaciji Krško, polovica pa Velenje), nekaj študentov pa je tudi iz bivše Jugoslavije;
- raziskovalni del in laboratorijsko delo izvajajo na Inštitutu za energetiko, ki se nahaja v Vrbini (v neposredni bližini Gen-i energije in jedrske elektrarne Krško);
- 2013 so začeli z doktorskim študijskim programom (opremili prostor z vrhunsko raziskovalno opremo: vodna proga, 3D tiskalniki, analizatorji materialov, oprema za električne stroje in pogone, park obnovljivih virov -vetrovnik, ...);
- v letu 2020/2021 so dobili še dodatno raziskovalno opremo infrastrukture UM (RIUM);
- izvajajo celotno vertikalno študija – en študijski program »energetika« (1., 2., 3. stopnja), trenutno še ne delijo tega študijskega programa na smeri (so pa dolgoročne želje, jedrska smer, elektro, strojno, energetska, ...);
- v okviru inštituta deluje 10 laboratorijev;
- dekan nas je povabil na ogled.

k tč. 2)

Vodja centra, zasl. prof. dr. Peter Glavič predstavi Center za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje

Predstavi osnove dejavnost CZPUVU: Akt o ustanovitvi, načela starosti prijazne univerze, dokumenti Organizacije združenih narodov in Evropske unije, vključenost v Evropsko združenje zaslužnih profesorjev in v mednarodne mreže, Mednarodni dan starejših (1. oktober vsakega leta). Predstavi akcijski načrt Centra, delo v zadnjih treh letih in pereče probleme letošnjega leta: obuditev Trajnostne

in družbeno odgovorne Univerze v Mariboru (UM), podnebno nevtralnemu UM, dostop do baz podatkov in do spletnega naslova @um.si za člane, ki niso zaslužni profesorji, Kažipot e-storitev za seniorje Maribora. Center deluje v šestih delovnih skupinah:

- 1) e-učenje in e-izobraževanje,
- 2) medicina,
- 3) kultura in umetnostna zgodovina,
- 4) trajnostni razvoj in družbena odgovornost,
- 5) varstvo okolja,
- 6) dostopnost univerzitetne informacijske tehnologije za upokojene visokošolske učitelje.

Delovati bo pričela tudi skupina za »Pravo«.

Program sodelovanja s fakultetami naj bi tekel na pedagoškem, raziskovalnem, trajnostnem in družabnem področju, v sodelovanju s koordinatorji po fakultetah.

Prodekanica doc. dr. Brigita Ferčec se zahvali za predstavitev. Pove, da glede na to, da dela z mlajšo generacijo – študenti, vidi drugi pogled – so tudi opcije, ko se upokojimo, saj smo toliko vpeti v akademsko okolje, da ni ostrega prehoda, da bi kar nehali delati, glede na to, da smo z veseljem opravljali dela v akademskih vodah. Pove, da bo pomagala prof. dr. Juriju Avsecu, kot fakultetnemu koordinatorju, tudi glede študentov, da jih nagovori in bodo prišli poslušati predavanje upokojenih profesorjev.

SKLEP SESTANKA:

- Naše vabilo strokovna služba članice pošlje vsem upokojenim profesorjem FE – in ob odhodu v pokoj podpišejo pristopno izjavo in izjavo o dovoljenju pošiljanja obvestil;
- program/spletno povezavo Centra objavijo na spletni strani FE;
- poziv k aktivnemu sodelovanju pri Kažipotu 55+ (pobude);
- zapisnik sestanka pošljemo tudi koordinatorju fakultete;
- o sestanku in zaključku obvestijo organe Fakultete za energetiko UM in študentski svet;
- Fakulteta za energetiko člane centra vabi na predavanja, dogodke;
- poziv k sodelovanju pri projektih, izobraževanju, vseživljenjskem učenju, eko-šoli itd.
- sodelovanje študentov

K tč3)

Red. prof. dr. Jurij Avsec predstavi »Trajnostno oskrbo z energijo« in pove:

- število prebivalcev narašča – s tem se bodo tudi okoljevarstveni problemi in vpliv ogljikovega dioksida v ozračju povečevali;
- potrebno je uvesti nove tehnologije na področju energetike;
- TE Šoštanj prispeva za celotno Slovenijo dobršni del električne in tudi toplotne energije (okoli 600 MW električne energije, če bi delovala s 100 % obremenitvijo) – zadnja leta deluje s 75 % obremenitvijo (izkoristek ni optimalen in poslabša obratovalne zmogljivosti);
- dodatno proizvodnjo vodika v termoelektrarni ali jedrski elektrarni bi lahko uporabljali na področju prometa, logistike in tudi na področju ogrevanja;
- poraba vodika v svetu strmo narašča (10–15 % na leto), tako da se vodik danes že v večini primerov uporablja na več področjih (infrastruktura, polnilnice so npr. v Avstriji in nekaterih državah zelo dobro vzpostavljene); v Slovenije je le ena, ki deluje na vodik;
- vodikova mesta (Kanada);
- uporaba vodika za področje ogrevanja (zelo drage naprave);
- večino vodika danes pridobivajo iz zemeljskega plina ali iz nafte (v laboratoriju se ukvarjajo s pridobivanjem vodika iz vode);

- delajo na uporabi odpadne toplote za proizvodnjo vodika, v krožni proces vstavljajo vodo, iz procesa pa dobijo vodik in kisik, ki ga lahko prodajajo različnim podjetjem;
- regija SAŠA (šaleška regija je del Savinjske statistične regije in obsega območje desetih občin: Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad, Rečica ob Savinji, Mozirje, Nazarje, Šmartno ob Paki, Šoštanj in Mestne občine Velenje) s pomočjo analiz in pridobljenih podatkov naredili študijo, koliko bi bilo prebivalcev leta 2050, s tem je povezana tudi potreba po EE v regiji SAŠA (tukaj proizvajajo elektriko za celo Slovenijo) – da bi vsaj za svojo regijo proizvajali dovolj energije.

Dr. Darja Piciga, vodja delovne skupine Varstvo okolja, je predstavila nekaj tem 2. dne konference IRDO 2023 (<https://www.irdo.si/irido-konferenca/>), ki bodo vključene v program VŽU, ki ga pripravlja CZPUVU. Mdr. se bodo posvetili izobraževanju za trajnostni razvoj, varstvo okolja in o podnebnih spremembah, v katerem je trajnostna raba energije pomembno področje. V plenarnem predavanju *Učni cilji in kompetence za podnebno izobraževanje* bo predstavila priročnik za učitelje »Education for Sustainable Development Goals, Learning Objectives« (UNESCO, 2017), ki za vse cilje trajnostnega razvoja cilje trajnostnega razvoja (CTR oz. SDGs), tudi za CTR 7 – Cenovno dostopna in čista energija, predlaga učne cilje in ključne teme. Ta tematika bo na konferenci povezana s skupnim evropskim okvirom za izobraževanje o trajnostnem razvoju, s poudarkom na okoljskem vidiku (Priporočila Sveta – EK, 2022; Evropski okvir kompetenc za trajnostni razvoj GreenComp – JRC, 2022). V okviru GreenComp bodo na konferenci izpostavljene kompetence systemskega mišljenja in zamišljanja trajnostnih prihodnosti, zelo potrebne tudi na področju energetike. Dr. Piciga je priporočila tudi že objavljene prispevke konference IRDO 2022.

k tč 4)

Izr. prof. dr. Lučka Lorber poudari pomen medgeneracijskega sodelovanja in razumevanje študentov procesa aktivnega staranja ter poznavanja načel delovanja starosti prijaznih univerz. Predlaga uvedbo medgeneracijskih srečanj. Dekana seznanj s predlogom pogovornih tem, ki so jih člani centra oblikovali za srečanja s študenti.

Izr. prof. dr. Lučka Lorber pove, kako zelo pomembno je medgeneracijsko sodelovanje, saj so srečanja velik podvig. Bistvenega pomena je, da vzpostavimo povezave med disciplinami in članicami univerze ter spodbujamo sodelovanje in povezovanje med ljudmi in organizacijami v širši skupnosti:

- vodstvo fakultete se seznanj s cilji in načeli »starosti prijazne univerze« (Age Friendly University);
- fakulteta bo pristopila k razvoju politike družbene odgovornosti do zaposlenih 55+ in upokojenih sodelavcev;
- cilj starosti prijaznega gibanja na univerzah je, da pospešimo vključenost starejših, ki bo presegla obstoječa prizadevanja;
- zagotovi se sodelovanje, katerega namen je spodbujanje razvoja starosti prijaznih univerz in družbene odgovornosti do starejšega prebivalstva;
- fakulteta bo člane Centra vabila na svoja predavanja, dogodke;
- CZPUVU UM bo posredoval pogovorne teme, ki bi jih organizirali v okviru medgeneracijskih srečanj, kot so:
  - a) red. prof. dr. Jožica Knez Riedl**, *Potrebe, želje in sanje – njihova prepletenost kot motiv v posameznih fazah življenjskega cikla, s poudarkom na fazi odraščanja in vstopanja v samostojno življenje;*
  - b) zasl. prof. dr. Micetić Turk**, *Kako pristopiti k poklicni karieri, ki te navdihuje;*
  - c) zasl. prof. dr. Peter Glavič**, *Učenje za trajnostni razvoj, Kako zmanjšati naš ekološki odtis?*
  - d) zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej**, *Družbena odgovornost, teorija sistemov in teorija netehnoloških inovacij;*

- e) izr. prof. dr. Metka Sitar, Arhitektura in kakovost bivanja;*
- f) izr. prof. dr. Marjeta Ciglenečki, Kulturna dediščina in sodobna umetnostna ustvarjalnost kot del naše življenjske stvarnosti;*
- g) izr. prof. dr. Lučka Lorber, Poslanstvo in načela delovanja starosti prijazne univerze*
- h) Zasluzni gostujoči profesor, prim. prof. dr. Marjan Skalicky, dr. med., Brez zdravih korenin drevo ne more cveteti (zdravo prehranjevanje);*
- i) prim. Jelka Reberšek Gorišek, dr. med., spec., Pacientova pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju.*

Dekan podpre sodelovanje fakultete s Centrom.

Sestanek je bil zaključen ob 12:15. uri.

Zapisala:

Nataša Marinič Petrovič

Vodja CZPUVU

zsl. prof. dr. Peter Glavič